

**DEKLARACJA
KONGRESU
LGBT+**

30 marca 2019

Deklaracja Kongresu LGBT+

Spółeczeństwo w Polsce jest różnorodne. Działamy na różnych płaszczyznach, w różnych miejscach i na różne sposoby. Pomimo tych różnic, wszystkie i wszyscy dążymy do wspólnego celu – Polski, w której wszystkie osoby cieszą się pełnią praw, w której prawo będzie chronić zamiast dyskryminować, w której ludzie będą chcieli żyć, będą mogli tworzyć rodziny, bez względu na tożsamość płciową, orientację seksualną, ekspresję płciową i cechy płciowe. Polski, w której w razie potrzeby każda osoba otrzyma pomoc.

Wiemy, że osiągnięcie tego celu wymaga zaangażowania każdego i każdej z nas. Wymaga pracy organicznej i budowania akceptacji społecznej. Wymaga też skutecznego rzecznictwa i zmiany polskiego prawa.

Dlatego:

1. Przyjmujemy wspólną Deklarację Kongresu LGBT+, w której kreślimy wizję Polski jako kraju, z którego nie musimy wyjeżdżać, żeby bezpiecznie i godnie żyć.
2. Wskazujemy na najważniejsze potrzeby naszej społeczności i proponujemy konkretne rozwiązania prawne, które na nie odpowiadają.
3. Zobowiązujemy się do solidarnej współpracy i wzajemnej pomocy w realizacji tej wizji.
4. Apelujemy o poparcie naszej Deklaracji przez wszystkie osoby, którym bliskie są ideały otwartości, akceptacji i sprawiedliwości społecznej.

Wierzimy, że wspólnymi siłami uda nam się wprowadzić je w życie.

1. Rodzina

Obowiązuje równość małżeńska – związek małżeński może zostać zawarty przez dwie osoby różnej lub tej samej płci. Dziecko ma prawo do bycia adoptowanym przez małżonków – bez względu na ich płeć.

Równoległe do instytucji małżeństwa funkcjonuje instytucja związku partnerskiego, dostępnego dla par tej samej i różnej płci. Związek partnerski reguluje prawa i obowiązki osób w nim pozostających, w tym zwłaszcza sytuację majątkową, alimenty i dziedziczenie.

Możliwe jest oznaczenie rodzicielstwa poprzez wskazanie w akcie urodzenia dziecka jako rodziców dwóch osób tej samej płci. Umożliwia to także ustalenie treści aktu urodzenia dziecka urodzonego przez transpłciowego mężczyznę lub splotzonego przez transpłciową kobietę. Z przewidzianych w ustawie o leczeniu niepłodności usług z zakresu zdrowia reprodukcyjnego mogą korzystać osoby pozostające w związkach partnerskich i małżeńskich, bez względu na płeć oraz osoby samodzielne. Zabezpieczona jest sytuacja prawna dzieci wychowywanych przez więcej niż dwóch opiekunów prawnych.

Rozwiązanie – projekt ustawy o równości małżeńskiej gotowy do złożenia w Sejmie. Projekt ustawy o związku partnerskim będący podstawą do dalszych prac, złożony w Sejmie (projekt z 24 kwietnia 2018 r. wraz z projektem ustawy wprowadzającej ustawę o związku partnerskim).

2. Uzgodnienie płci

Obowiązuje ustawa o uzgodnieniu płci przewidująca szybką, przejrzystą i przystępną procedurę administracyjną umożliwiającą uzgodnienie płci, opartą o zasadę samostanowienia. Procedura jest dostępna dla osób od 16 roku życia, których tożsamość płciowa jest niezgodna z ich płcią metrykalną. Możliwe jest wyrobienie tymczasowego dokumentu tożsamości umożliwiającego funkcjonowanie w czasie trwania postępowania o uzgodnienie płci metrykalnej. Obowiązująca równość małżeńska i związki partnerskie umożliwiają uzgodnienie płci bez wymogu rozvodu lub rozwiązania związku partnerskiego. Uzgodnienie płci umożliwia wymianę odpowiednich dokumentów posługujących się danymi sprzed tranzycji – w tym świadectw pracy. Zabezpieczona jest sytuacja prawna osób niebinarnych. Zabezpieczona jest sytuacja prawna osób interpłciowych.

Rozwiązanie – brak projektu ustawy umożliwiającego uzgodnienie płci w postępowaniu administracyjnym; projekt ustawy o uzgodnieniu płci, uchwalonej 10 września 2015 r., zawetowanej przez Prezydenta, w kształcie, w jakim wpłynął do Sejmu, stanowi podstawę do dalszych prac.

3. Bezpieczeństwo

W Kodeksie karnym istnieje definicja przestępstwa z nienawiści. Wszystkie przestępstwa z nienawiści, w tym przestępstwa popełnione ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową, ekspresję płciową lub cechy płciowe, są ścigane z urzędu, a kary za nie są surowsze niż kary za porównywalne przestępstwa popełnione bez motywacji opartej na uprzedzeniach. Nawoływanie do nienawiści i znieważenia, w tym publiczne znieważenia osób lub grup osób z powodu rzeczywistej lub domniemanej orientacji seksualnej, tożsamości płciowej, ekspresji płciowej lub cech płciowych, są ściganymi z urzędu przestępstwami. Osoby pokrzywdzone przestępstwami z nienawiści mają zapewniony faktyczny dostęp do skutecznych środków ochrony i wsparcia przewidzianych w ustawie o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka.

Rozwiązanie – projekt ustawy nowelizującej Kodeks karny, stanowi podstawę do dalszych prac – złożony w Sejmie i odrzucony w I czytaniu; brak projektu ustawy nowelizującej ustawę o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka.

4. Równe traktowanie

Ochrona prawna przed dyskryminacją ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową, ekspresję płciową i cechy płciowe obejmuje wszystkie obszary wskazane w ustawie o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania – zabezpieczenie społeczne, usługi, w tym usługi mieszkaniowe, rzeczy, nabywanie praw lub energii, opiekę zdrowotną, oświatę i szkolnictwo wyższe, zatrudnienie. Ustawa wyraźnie umożliwia zarówno naprawienie szkody majątkowej (odszkodowanie), jak niemajątkowej (zadośćuczynienie), żądanie zaprzestania naruszania zasady równego traktowania oraz przeproszenia.

Rozwiązanie – projekty ustaw nowelizujących ustawę o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania, będące podstawą do dalszych prac – w zakresie rozszerzenia ochrony przed dyskryminacją we wszystkich obszarach (projekt z 10 października 2012 r.) oraz w zakresie możliwych roszczeń osoby pokrzywdzonej nierównym traktowaniem (projekt z dnia 26 maja 2015 r.).

5. Zdrowie

Obowiązuje zakaz praktyk konwersyjnych oraz ich promowania. Dyskryminacja w obszarze ochrony zdrowia, w tym dyskryminacja ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową, ekspresję płciową i cechy płciowe, stanowi naruszenie praw pacjenta w rozumieniu ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta – możliwe jest dochodzenie zadośćuczynienia na jej podstawie niezależnie od możliwości skorzystania z innych środków ochrony prawnej. Zapewnione jest finansowanie ze środków publicznych zabiegów medycznych związanych z uzgodnieniem płci. Istnieje standard organizacyjny opieki zdrowotnej osób interpłciowych i transpłciowych, wprowadzony rozporządzeniem Ministra Zdrowia. Standard przewiduje poszanowanie prawa osób interpłciowych i transpłciowych do samostanowienia. Małoletni, po ukończeniu 15 roku życia, mogą samodzielnie wyrażać zgodę na badanie i udzielenie innych świadczeń zdrowotnych w zakresie poradnictwa ginekologicznego, urologicznego, psychologicznego, psychiatrycznego, endokrynologicznego.

Rozwiązanie – projekt ustawy zakazującej praktyk konwersyjnych, wniesiony do Sejmu; brak projektu nowelizacji ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry oraz projektu rozporządzenia Ministra zdrowia w sprawie standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej osób interpłciowych i transpłciowych.

6. Edukacja

Podstawa programowa obejmuje treści związane z równym traktowaniem i przeciwdziałaniem dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową, ekspresję płciową i cechy płciowe, przemocy motywowanej uprzedzeniami, a także wiedzę o orientacjach seksualnych, tożsamościach płciowych, ekspresji płciowej oraz cechach płciowych. Przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy motywowanej uprzedzeniami jest obowiązkiem szkół i placówek edukacyjnych wynikającym z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej. Dzięki odpowiednim przepisom ustawy – Prawo oświatowe, szkoły mają obowiązek zapewnić możliwość funkcjonowania transpłciowych uczniów i uczennic zgodnie z tożsamością płciową, z którą oni sami się identyfikują, oraz wybranym imieniem.

Rozwiązanie – nowelizacja rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego dla poszczególnych typów szkół oraz rozporządzenia w sprawie wymagań wobec szkół i placówek; brak projektów; brak projektu nowelizacji ustawy – Prawo oświatowe.

Niniejsza Deklaracja, przygotowana z inicjatywy Stowarzyszenia Miłość Nie Wyklucza, została przyjęta przez organizacje społeczne uczestniczące w Kongresie LGBT+ i ma charakter otwartego apelu do wszystkich osób i organizacji, które mogą pomóc w jej urzeczywistnieniu.

SYGNATARIUSZE I SYGNATARIUSZKI

Federacja Znaki Równości
Fundacja Równość.org.pl
Fundacja Tęczowe Rodziny
Fundacja Trans-Fuzja
Fundacja Wiara i Tęcza
Fundacja Wolontariat Równości
Marsz Równości w Lublinie
Marsz Równości w Rzeszowie
Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego
Prowincja Równości
Stowarzyszenie Akceptacja
Stowarzyszenie Fabryka Równości
Stowarzyszenie Grupa Stonewall
Stowarzyszenie Instytut Równości
Stowarzyszenie Kampania Przeciw Homofobii
Stowarzyszenie Kultura Równości
Stowarzyszenie Lambda Szczecin
Stowarzyszenie Lambda Warszawa
Stowarzyszenie Miłość Nie Wyklucza
Stowarzyszenie My, Rodzice
Stowarzyszenie Pracownia Różnorodności
Stowarzyszenie Queerowy Maj
Stowarzyszenie Stan Równości
Stowarzyszenie Tęczówka
Stowarzyszenie Tęczowe Opole
Stowarzyszenie Tęczowy Białystok
Stowarzyszenie Tolerado

Cała Polska

